______________________ hokimligi maktabgacha va maktab ta’limi boshqarmasi

___________________ maktabgacha va maktab ta’limi bo‘limi tasarrufidagi __-umumiy o‘rta ta’lim maktabi ona tili va adabiyot fani o‘qituvchisi ____________________________ning

20__-20__-o‘quv yiliga 10-sinflar uchun III chorak adabiyot fanidan

DARS ISHLANMALARI

“TASDIQLAYMAN”
O‘IBDO‘________ ______________________

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan 10-sinf adabiyot fanidan III chorak taqvimiy mavzu rejasi

№	Mavzu nomi	Soat	Sana	Izoh
	III chorak			
1.	Boborahim Mashrab: muallif haqida ma’lumot. Tasavvuf haqida tushuncha	1		
2.	“O‘rtar” g‘azali tahlili. She’riy san’atlar	1		
3.	“Sig‘mamdur”, “Na qilay” g‘azallari tahlili. Loyiha	1		
4.	Ogahiy. Lirika. Tarixiy davr. Muallif haqida ma’lumot	1		
5.	Ogahiy. “Ohista-ohista” va “Ustina” g‘azallari tahlili. She’riy san’atlar	1		
6.	Ogahiy. “Bo‘lmasa bo‘lmasun netay” va “Navro‘z bo‘lsin” g‘azallari tahlili. Tuyuq	1		
7.	O‘zbek mumtoz adabiyotida ayollar. Umumlashtiruvchi kirish darsi	1		
8.	Anbar Otin. “Risolayi falsafayi siyohon”. Muallif hayoti va faoliyati. Asarning yozilish tarixi	1		
9.	Anbar Otin. “Risolayi falsafayi siyohon”. Asar matni bilan ishlash	1		
10.	**Nazorat ishi-5**	1		
11.	XIX asr ikkinchi yarmi – XX asr boshlari o‘zbek adabiyoti. Umumlashtiruvchi kirish darsi	1		
12.	Muhammad Aminxo‘ja Muqimiy. Lirika. Hajviyot. “Toleim” va “Navbahor” g‘azallari tahlili	1		
13.	Muhammad Aminxo‘ja Muqimiy. “Saylov”, “Sayohatnoma”. Satira	1		
14.	Muhammad Aminxo‘ja Muqimiy. Loyiha	1		
15.	XVII–XIX asrlar jahon adabiyoti. Umumlashtiruvchi kirish darsi	1		
16.	Aleksandr Pushkin. “Yevgeniy Onegin” she’riy romani. Muallif haqida ma’lumot. Asarning yozilish tarixi	1		
17.	Aleksandr Pushkin. “Yevgeniy Onegin” she’riy romani. Asar matni bilan ishlash. Muhokama qilish	1		
18.	Aleksandr Pushkin. “Yevgeniy Onegin” romani. Asar matni bilan ishlash. Muhokama qilish	1		
19.	**Nazorat ishi-6**	1		
20.	Takrorlash	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Boborahim Masurab (XVIIasr o‘rtalari - XVIII asr boshi) g‘azallar

Darsning maqsadi:

Ta’limiy: o‘quvchilarga mavzu bo‘yicha nazariy ma’lumotlar berish, o‘quvchilarda mavzu bo‘yicha bilim, malaka va ko‘nikmalarni hosil qilish

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga vatanparvarlik, insonparvarlik, mehr-oqibat, yaxshilik, kamtarlik tuyg‘ularini singdirish, ona Vatanimizga va ota-onasiga cheksiz mehr-muhabbat ruhida tarbiyalash.

Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarning ilmiy dunyoqarashini, tafakkurini, asarlarni tahlil qilish hamda ifodali o‘qish malakalarini rivojlantirish, erkin fikrlashga, muammoli vaziyatlar yechimini topishga o‘rgatish, mavzu asosidagi bilim, ko‘nikmalarini boyitish..

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Axborot bilan ishlash kompetentsiyasi:

mavjud axborot manbalari (kitob, ommaviy axborot vositalari, internet, lug‘at, ma’lumotnomalar, (audio-video yozuv), kompyuter, elektron pochta va boshq.)dan o‘quv maqsadlari doirasida foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish, ibrat olish va o‘z faoliyatida qo‘llash;

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetentsiyasi:

jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish;

tadbirlarda (turli mavzudagi ko‘rik-tanlovlar, musobaqalar va h.k.) faol ishtirok etish, atrofdagi insonlar bilan xushmuomalada bo‘lish;

Milliy va umummadaniy kompetentsiyalar:

badiiy adabiyotda aks etgan umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o‘ziga xosliklarni anglash, ulardan ta’sirlanish, ulardagi go‘zallik va ezgulikdan o‘rnak olishga intilish, yovuzlikdan nafratlana bilish;

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

XVI asrda Markaziy Osiyoda hokimiyat temuriylar qo‘lidan shayboniylarga o‘tdi. Shayboniylarning Movarounnahrda tashkil qilgan davlati Buxoro xonligi deb atala boshlandi. XVI asrda Xorazm (Xiva xoniigi) o‘z mustaqilligini tikladi, XVIII asrda esa ichki kurashlar natijasida zaiflashgan Buxoro xonh"gi‘dan Qo‘qon xonligi ajralib chiqdi. Shu tariqa Markaziy Osiyoda yagona markazlashgan davlat o‘rniga uch mustaqil davlat paydo bo‘ldi. Ular o‘rtasida tez-tez nizolar kelib chiqar va bu nizolar xalqning tinkasini

quritgan edi. Siyosiy parokandalik va tinimsiz urushlar o‘lkadagi madaniy hayotning zaiflashuviga olib keldi. Shunga qaramay, XVII-XVIII asrlarda Buxoro, Samarqand, Yangi Urganchkabi shaharlarda bunyodkorlik ishlari olib borildi, qator tarixiy va badiiy asarlar yaratildi.

Muallif haqida

Boborahim Mulla Vali o‘g‘li (taxallusi - “Mashrab”, ya’ni “ishq sharobini ichgan”) XVII asr o‘rtalarida Namanganda kambag‘al oilada dunyoga kelgan (manbalarda uning tug‘ilgan yili sifatida 1640-, 1647- yoki 1653-yillar ko‘rsatiladi). Otasidan erta yetim qolgan Boborahim oiladagi moddiy qiyinchiliklarga qaramasdan avval maktabda o‘qidi, so‘ng din va falsafani chuqurroq o‘rganish maqsadida Namanganda mashhur so‘fiy eshon Mullo Bozor Oxund (Xo‘ja Ubaydullo) va Qashqarda Hidoyatullo Ofoqxo‘ja eshon qo‘lida tahsil oldi. Ofoqxo‘ja eshon dargohidan ketgach, umrini musofirlikda o‘tkazdi, bir qancha shaharlarda bo‘ldi. Ma’lumotlarga qaraganda, 1711-yilda Qunduzda (Balx viloyati, hozirgi Afg‘oniston) hokim buyrug‘i bilan qatl qilingan.

Ishq ko‘p holatlarda may obrazi orqali ham ifodalanadi: may ichish - oshiq bo‘lish demakdir. Shunday ekan, may quyiladigan idish – ishqqa to‘layotgan ko‘ngil, mayxona - may ichuvchilar (oshiqlar) yig‘iladigan joy, soqiy (may quyuvchi) esa may ichish (oshiq bo‘lish) sirlarini o‘rgatuvchi pir. Oshiq uchun yor, jonon vasli - Alloh jamolidir. Ishqning yuqori bosqichi majnunlik bo‘lib, bu bosqichda oshiq o‘zini unutish darajasiga yetadi.

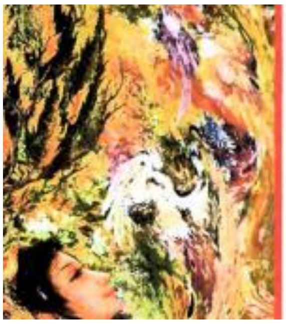

Agar oshiqlig‘im aytsam, kuyub jon-u jahon o‘rtar,
Bu ishq sirrin bayon etsam, taqi ul xonumon o‘rtar.

Kishiga ishq o‘tidin zarraye tushsa bo‘lur giryon,
Bo‘lur besabr-u betoqat, yurak-bag‘ri hamon o‘rtar.

Nechuk toqat qilay, do‘stlar, bu dard ila bo‘lub hayron,
G‘amim boshqa, alam boshqa, yuragimni nihon o‘rtar.

taqi – tag‘in, yana
xonumon – bor bisot, boylik
giryon – yig‘loqi

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1.GazaldanMashrabuslubigaxosbadiiy tasvirvalingvistik vositalarni toping. Ularningg‘azalg‘oyasini ochib berishdagi ahamiyatini izohlang.

2. Shoir aytmoqchi bo‘lgan fikr nima? Bu fikr baytlarda qay tarzda ochib berilgan?

V. Darsni yakunlash: o‘quvchilarni yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O‘IBDO‘: ______________________ _____________ _____________
(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: “O‘rtar” g‘azali tahlili. She’riy san’atlar
Darsning maqsadi:
Ta’limiy: o‘quvchilarga mavzu bo‘yicha nazariy ma’lumotlar berish, o‘quvchilarda mavzu bo‘yicha bilim, malaka va ko‘nikmalarni hosil qilish
Tarbiyaviy: o‘quvchilarga vatanparvarlik, insonparvarlik, mehr-oqibat, yaxshilik, kamtarlik tuyg‘ularini singdirish, ona Vatanimizga va ota-onasiga cheksiz mehr-muhabbat ruhida tarbiyalash.
Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarning ilmiy dunyoqarashini, tafakkurini, asarlarni tahlil qilish hamda ifodali o‘qish malakalarini rivojlantirish, erkin fikrlashga, muammoli vaziyatlar yechimini topishga o‘rgatish, mavzu asosidagi bilim, ko‘nikmalarini boyitish..
O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:
Axborot bilan ishlash kompetentsiyasi:
mavjud axborot manbalari (kitob, ommaviy axborot vositalari, internet, lug‘at, ma’lumotnomalar, (audio-video yozuv), kompyuter, elektron pochta va boshq.)dan o‘quv maqsadlari doirasida foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish, ibrat olish va o‘z faoliyatida qo‘llash;
Ijtimoiy faol fuqarolik kompetentsiyasi:
jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish;
tadbirlarda (turli mavzudagi ko‘rik-tanlovlar, musobaqalar va h.k.) faol ishtirok etish, atrofdagi insonlar bilan xushmuomalada bo‘lish;
Milliy va umummadaniy kompetentsiyalar:
badiiy adabiyotda aks etgan umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o‘ziga xosliklarni anglash, ulardan ta’sirlanish, ulardagi go‘zallik va ezgulikdan o‘rnak olishga intilish, yovuzlikdan nafratlana bilish;
Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.
II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.
III. Yangi mavzu bayoni:
Mumtoz adabiyot, xususan, Mashrab lirikasini tushunish uchun tasawuf (so‘fiylik) ilmidan xabardor bo‘lish lozim. Tasawuf insonni komillikka yetaklovchi ta’limot bo‘lib, unga erishish uchun bir necha bosqichlardan o‘tish talab etiladi: - shariat - barcha musulmonlar uchun majburiy bo‘lgan islomiy qonun qoidalarga rioya qilish; - tariqat - tirikchilikning barcha tashvishlaridan voz kechish hamda ixtiyorni pir-murshidga topshirib, poklanish yo‘lida uning ko‘rsatmalariga amal qilish (Mashrab ham Ofoqxo‘ja eshonga qo‘l bergan); - ma’rifat - Allohni tanish; - haqiqat - Allohga (Haqqa) yetishish. Tasavvufning asosiy

tushunchasi ishq bo‘lib, uning ikki turi bo‘ladi: - majoziy ishq - Alloh yaratgan narsalar va mavjudotlarga (shu jumladan, boshqa insonga) nisbatan ishq; - haqiqiy (ilohiy) ishq - Allohga nisbatan ishq. Ishq ko‘p holatlarda may obrazi orqali ham ifodalanadi: may ichish - oshiq bo‘lish demakdir. Shunday ekan, may quyiladigan idish – ishqqa to‘layotgan ko‘ngil, mayxona - may ichuvchilar (oshiqlar) yig‘iladigan joy, soqiy (may quyuvchi) esa may ichish (oshiq bo‘lish) sirlarini o‘rgatuvchi pir. Oshiq uchun yor, jonon vasli - Alloh jamolidir. Ishqning yuqori bosqichi majnunlik bo‘lib, bu bosqichda oshiq o‘zini unutish darajasiga yetadi.

Agar oshiqlig‘im aytsam, kuyub jon-u jahon o‘rtar,
Bu ishq sirrin bayon etsam, taqi ul xonumon o‘rtar.
Kishiga ishq o‘tidin zarraye tushsa bo‘lur giryon,
Bo‘lur besabr-u betoqat, yurak-bag‘ri hamon o‘rtar.
Nechuk toqat qilay, do‘stlar, bu dard ila bo‘lub hayron,
G‘amim boshqa, alam boshqa, yuragimni nihon o‘rtar.
Meni bexonumon tinmay kuyub har dam firoqingda,
“Nigoro!” deb oting aytsam ki, shavqingdin zabon o‘rtar.
Qayu til birla, ey jono, sening vasfing bayon aylay,
Tilim lol-u ko‘zum giryon, so‘ngaklarni chunon o‘rtar.
Na qattig‘ kun ekan, dilbar, visolingdin judo bo‘lmoq,
Mening ohim o‘tig‘a bul zamin-u osmon o‘rtar.
Yurakda dard-u g‘am qat-qat, ki menda qolmadi toqat,
Agar bir zarrasin bul vaqt desam, ishqi bayon o‘rtar.
Bu dard ila xarob o‘ldum, kelib holimni so‘rmaysan,
Unum chiqsa yurakdin bu tan-u jon, ustixon o‘rtar.
Bu Mashrab dardini, jono, ki hech kirn boshig‘a solma,
Agar mahsharda oh ursam, behishti jovidon o‘rtar.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Gazaldan Mashrabuslubigaxosbadiiy tasvirvalingvistik vositalarni toping. Ularningg‘azalg‘oyasini ochib berishdagi ahamiyatini izohlang.
2. Shoir aytmoqchi bo‘lgan fikr nima? Bu fikr baytlarda qay tarzda ochib berilgan?

V. Darsni yakunlash: o‘quvchilarni yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ _____________
(imzo) *(sana)*

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com. veb-sayiti orqali o'zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

41 listdan iborat adabiyot fanidan 10-sinf III chorak konspektni to'loq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo‘ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

1. **1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
2. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari**
3. **Sinf rahbar hujjatlari**
4. **Metodbirlashma hujjatlari**
5. **Ustama hujjatlari**
6. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
7. **1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
8. **Maktab ish hujjatlari**
9. **Direktor ish hujjatlari**
10. **MMIBDO‘ ish hujjatlari**
11. **O‘IBDO‘ ish hujjatlari**
12. **Psixolog hujjatlari**
13. **Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari**
14. **Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
15. **Besh tashabbus hujjatlari**
16. **Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**